

PADLOPER NIEUWSBRIEF



19.12.2016

afdeling Groningen.

Inhoud : - **Van het bestuur**

Beste mensen,

Alweer de laatste Padloper/Nieuwsbrief van dit jaar.

Het bestuur **bedankt** alle leden die zich voor de KNNV afdeling Groningen hebben ingezet **van harte**. Zonder jullie hadden we niet zo'n mooi, actief jaar kunnen beleven!

- Vooraankondiging: 14 januari 2017 vogelexcursie Noordlaarderbos
15 januari 2017 Snertwandeling Ennemaborg (opgave!)
17 januari 2017 Lezing Bomen in Singapore door Fons Vos
in het Gorechthuis (opgave!)
- Op de werkgroepenbijeenkomst (met excursiecommissie en bestuur) van 12.12 j.l. werd duidelijk dat de werkgroepen een constant, maar wel klein aantal actieve leden hebben. Dit zou kunnen komen door onbekendheid met de werkzaamheden van de verschillende werkgroepen. De Activiteitenkalender wordt U aangeboden door de excursiecommissie i.s.m. de werkgroepen. Maar de werkgroepen op zich hebben ook een eigen rooster van activiteiten, dat intern wordt verspreid. Dat programma houdt in: inventarisaties, determinatieavonden en practica op het terrein van de werkgroep zelf. De werkgroepen nodigen U uit om kennis te komen nemen van hun werkzaamheden door een afspraak te maken met de coördinator van de betreffende werkgroep.
NB.: De excursies van de Vogelwerkgroep staan allemaal op de Activiteitenkalender vermeld.

Werkgroepen

Plantenwerkgroep

Paddenstoelenwerkgroep

Vogelwerkgroep

Arthropoda(geleedpotigen)werkgroep

Natuurfotowerkgroep

Coördinator

Willem Stouthamer stouthamerwj@ziggo.nl

Inge Somhorst zwamhorst@ziggo.nl

Erik Hoitink erik.hoitink@hetnet.nl

Gerard Strabbing g.strabbing@hetnet.nl

Aart Jan Langbroek aj.langbroek@xs4all.nl

Paul Valens valens@xs4all.nl

- En dan nog het volgende**uit de vorige Padloper**.....

Wij vragen Uw bijzondere aandacht voor de hierna volgende herhaling; er komen nogal veel vacatures in ons bestuur. We zouden een reactie van U zeer op prijs stellen. De beide overblijvende bestuursleden krijgen anders wel een erg zware taak. Meld U aan.

Herhaling :

Het bestuur roept gegadigden op zich aan te melden voor de volgende vacant komende bestuursfuncties wegens aflopende termijnen en onvervulde plaatsen:

- Natuurhistorisch secretaris

- Redacteur Padloper Nieuwsbrief
- Secretaris
- Voorzitter
- Lid excursiecommissie

Over de inhoud en de tijdsinvestering kunt U contact opnemen met de voorzitter: voorzitter@ groningen.knnv.nl of op tel. nummer 050-4031953.

De secretaris verwacht Uw aanmeldingen graag op email-adres secretaris@ groningen.knnv.nl of op tel. nummer 050-4031953.

- **Laatste stand van zaken:** er heeft zich een ‘oudgediende’ aangemeld. Onder onze 200(!) leden zijn vast meer mensen die de handen uit de mouwen willen steken voor onze KNNV. Schroom niet en meld U aan.

- **Een natuurlijk wensen we U heel fijne feestdagen en een uitbundig nieuw NATUURjaar.**



Heidekikkers Foto: G.J.

- Mededelingen en ingekomen

- **Nieuws van FOGOL:** Beste KNNV,

Op zaterdag 11 maart varen we weer uit met de ms Friesland. Dit keer is het thema:

Aan de kant van het IJsselmeer. Oevers verbinden met voor- en achteroevers in het blauwe hart.

<http://www.fogol.nl/excursies/aan-de-kant-van-het-ijsselmeer>

Deze excursie draait om het bekijken van de wintervogels op het IJsselmeer met aan boord een programma van lezingen, pitches, een prijsvraag en de opvarenden ontvangen een excursiemap.

We vertrekken vanuit de haven van Enkhuizen en varen langs de kust richting

de gebieden waar we de grote groepen toppers verwachten. Daarna varen we rond vogeleiland de Kreupel.

Onderweg wordt er van alles verteld en kan iedereen in gesprek met de sprekers en pitchers.

Bijvoorbeeld:

Lezing 1: Oevers in de breedte, Mennobart van Eerden, Rijkswaterstaat

Lezing 2: Oevers verbinden met voor- en achteroevers, Roel Doef, Rijkswaterstaat

Pitch: Polderend naar een peilbesluit, Bernd de Bruijn, Vogelbescherming Nederland,

Vriendelijke groet,

Debby Doodeman & Opgave kan bij: secretaris@ groningen.knnv.nl of 050-4031953 , zodat we eventueel kunnen poolen naar Enkhuizen.

➤ **Digitale nieuwsbrief van de KNNV**

Al ruim 5000 leden van de KNNV ontvangen elke maand de landelijke KNNV nieuwsbrief. Hierin vind je nieuws van de KNNV, projecten, excursies, lezingen en boeken. Iedereen kan zich voor deze gratis nieuwsbrief aanmelden, ook niet-leden van de KNNV. Aanmelden kan via www.knnv.nl of e-mail: bureau@knnv.nl

De laatste nieuwsbrief is te lezen op: <https://www.knnv.nl/digitale-nieuwsbrief>

➤ **ZOEK VAN KERST TOT DINSDAG 3 JANUARI 2017 NAAR BLOEIENDE PLANTEN**

FLORON organiseert voor de derde maal de **Eindejaars Plantenjacht** in een ogenschijnlijk onmogelijk periode: midden in de winter. Van zondag 25 december tot dinsdag 3 januari gaan plantenliefhebbers overal in Nederland op zoek naar bloeiende planten. We zijn benieuwd hoeveel verschillende planten er dan nog in bloei staan en welke bloeiende plant het meest wordt gezien.

Door het relatief warme weer verwachten we die jaar een recordaantal plantensoorten bloeiend te vinden. Het gaat dan bijvoorbeeld om soorten die bij het uitblijven van nachtvorst de bloei nog wat weten te rekken of om soorten die het hele jaar door bloeiend te vinden zijn. En als het weer echt meezit dan beginnen mogelijk ook de echte voorjaarsbloeiers al wat eerder te bloeien op een zonnig en beschut plekje.

De Eindejaars Plantenjacht is een mooie aanleiding om na een overdadige brunch erop uit te trekken en de bloeiende planten te noteren die je tegenkomt in het bos, op de hei of tijdens een blokje rond in stad of dorp. Ook in je tuin kunnen bloeiende planten aanwezig zijn.

Iedereen kan meedoen. De regels zijn eenvoudig:

Kies een moment van zondag 25 december (Eerste Kerstdag) t/m dinsdag 3 januari, met goed weer voor een wandeling.

Noteer gedurende één uur alle wilde en verwilderde planten die in bloei staan. Losse foto's en meldingen van bloeiende planten mogen ook. Je hoeft geen aantallen te noteren.

Geef de resultaten door aan FLORON door het meldingsformulier in te vullen. Melden via Twitter mag ook met #plantenjacht. Je kunt ook een berichtje plaatsen op onze Facebook-

pagina. Tel je de bloeiende planten in je tuin? Voer dan je waarnemingen in op

tuin telling.nl. Resultaten . FLORON laat gedurende de Eindejaars Plantenjacht de mooiste en

opvallendste inzendingen zien, onder andere via Facebook, Vroege Vogels en tuintelling.nl. Zie verder de website van Floron.

Voor contact: FLORON
Postbus 9010
6500 GL Nijmegen
(+31) - 024 7410573



info@floron.nl

➤ Nationale Tuinvogeltelling 28 & 29 januari 2017

Hoe werkt het?

Iedereen kan meedoen in 3 gemakkelijke stappen:

Tel op 28 of 29 januari 2017 een half uur de vogels in uw tuin of op uw balkon (hieronder vindt u meer informatie over een 'balkontelling'). Vliegen de vogels alleen maar over uw tuin? Die tellen niet mee. Scholen, kinderboerderijen en andere groepen kunnen van tevoren tellen en hun telling insturen vanaf vrijdag 27 januari 2017.

Noteer alle waarnemingen van een soort in uw tuin of op uw balkon. Maar tel deze waarnemingen niet bij elkaar op, want dan loopt u het risico dezelfde vogel dubbel te tellen. Geef alleen het hoogste aantal door van een soort die u tegelijk hebt gezien. Dus: ziet u in uw tel-halfuur 3 koolmezen tegelijk en even later 5 koolmezen? Dan geeft u door: 5 koolmezen.* Geef uw telling door via de app Tuinvogels of via deze website.

* Tip: zitten er veel vogels tegelijk op de voederplank of silo? Maak een foto met uw smartphone en u kunt na uw half uurtje tellen rustig controleren hoeveel vogels u zag.

Leuk om te weten:

's Morgens vroeg zijn vogels het meest actief en valt er dus het meest te tellen.

U hoeft geen onderscheid te maken tussen vrouwtjes- en mannetjesvogels.

Tellen vanaf uw balkon? Voor balkontellers gelden dezelfde regels wat betreft tijdsduur (30 minuten tellen), aantallen en overvliegers. Er zijn geen exacte regels tot waar u mag tellen vanaf uw balkon, omdat ieder balkon anders is. Maak zelf een realistische inschatting van uw 'telgrens' en overleg eventueel met uw burens om dubbeltellingen te voorkomen.

Heeft u hulp nodig bij het herkennen van uw tuinvogels? Op de pagina Tuinvogels vindt u een overzicht met de 25 meest voorkomende tuinvogels. Of download de app Tuinvogels van Vogelbescherming voor een uitgebreid overzicht.

Wilt u de telling eerst op papier noteren? Download dan deze handige tellijst en print hem.

Resultaten:

De resultaten worden tijdens de Nationale Tuinvogeltelling live bekend gemaakt op de website. Nadat uw telling heeft ingestuurd, ontvangt u een e-mail met uw eigen telling, en een link naar de website waarmee u de resultaten in uw buurt kunt volgen.

Voor contact: Adres en telefoon van het kantoor van Vogelbescherming:
Boulevard 12, 3707 BM Zeist
Postbus 925, 3700 AX Zeist
030 - 69 37 799

- **Verslagen van Activiteiten.**



Dinsdag 8 november:

Bodemdieren als biobouwers door prof. Matty Berg.

Er moeten zelfs stoelen worden bijgezet voor de 35 toehoorders, die een interessante lezing en fraaie foto's voorgeschoteld krijgen. Voor de niet-KNNV-leden, toch wel de helft door persberichten en mondelinge uitnodiging, is er info-materiaal beschikbaar.

De term bodemdieren omvat veel bodemgebonden diergroepen, waarbij de droogte-/vochttolerantie tamelijk duidelijk is. Hun voedsel is organisch materiaal als dode planten en er is in veel gevallen afhankelijkheid van schimmels en bacteriën. De leefwijze: door graven in de bodem ruimte en structuur aanbrengen. Ook praktisch voor dieren, die zelf niet kunnen graven. Een groot aantal voorbeelden passeren de revue: alikruiken die algen eten, waardoor er ruimte vrijkomt voor andere organismen, hommelnesten, waardoor een andere grond-samenstelling ontstaat, mooie filmpjes over graafbijen en b.v. 'aquaria' in bromelia's en ook de schuilmogelijkheden in het koraal van het Groot Barrière Rif behoren tot ecosystemen/biobouwrelaties. Blijven we dicht bij huis: de onderzoeksresultaten aan het Groene Strand op Schiermonnikoog van springstaarten, sluipwespen die keverlarven prederen, interacties van levermos met springstaarten, bevers(dammen), termieten(heuvel is een heel ecosysteem), rode bosmieren, papegaauiduikers met hun holen. Een bonte stoet van grote, kleine en minieme biobouwers komen voorbij. Wat als pauze bedoeld is, wordt een vragenkwartiertje en dan belanden we weer op Schier bij de kwelderspringers, die de strooisellaag vermengen met de kwelderbodem, Daar zijn n.l. geen regenwormen. Op de plaatsen met ruige begroeiing van o.a. zeekweek en zeerus en weinig begrazing zien we veel kwelderspringers i.t.t. de begraasde, in elkaar gedrukte kwelder. Onderzoek met waterkolommen laat zien dat de bodem met kwelderspringers een betere waterdoorlating en dus een betere structuur heeft.

Mooie filmpjes van b.v. Afrikaanse mestkevers geven het belang van interactie tussen organismen aan. Tot slot richt de focus zich op de pissebed als biobouwer. In Ned. zijn 16 soorten en spreker wil graag alle waarnemingen van pissebedden ontvangen.

- Op de site Pissebeddenproject staan zoekkaarten en kunt U Uw waarnemingen vermelden.

Met een Groninger pakket bedanken we Matty Berg voor deze boeiende lezing.

Woensdag 9 november: Breken met steen! of Operatie Steenbreek in Groningen door het Nivon in samenwerking met IVN en KNNV

Na een welkom van Nivon-voorzitter Herman Blom krijgen de 25 geïnteresseerden een introductie van Rixt Langeveld over de Operatie Steenbreek (over het grote belang van groen

in de stad) te horen en te zien. De OOG-film ‘Tegels eruit, groen er in’ wordt vertoont en maakt veel reacties los.

Daarna horen we een lezing van Michiel Coesèl met als titel ‘Meer natuur in de tuin’ met fraaie foto’s. Aan de orde komen :

1. Groen is lichamenlijk gezonder (tegen luchtverontreiniging/fijnstof en hittestress)
2. Geestelijk gezonder (visueel, tegen geluidsoverlast en stress)
3. Groen tegen wateroverlast (waterbuffer)
4. Tegen broeikas-effect (groen isoleert en legt CO2 vast)
5. Levert bijdrage aan de Nederlandse natuur (schuilplaats en voedsel voor plant en dier in de Stad)
6. Groen is natuurbeleving dichtbij (b.v. bloemen en vlinders dichtbij)
7. Groen als recreatiemogelijkheid (tuinfeest, oogsten, leren tuinieren)

Na de pauze met folders, boekverkoop, o.a. standjes “De Korenbloem” en ecologische plantenkweker Ninabel, laat Michiel veel voorbeelden zien van onderhoudsvrije tuinen, hoe allerlei natuurlijke materialen kunnen worden hergebruikt en als beplantingskeuze zoveel mogelijk inlandse planten. Verder breekt hij een lans voor gevelbeplanting (z.g. geveltuinen) en daktuinen.

Na de dank aan alle medewerkers van de avond zoeken allen hun weg terug door de Biotop.

Excursie 12 november 2016 van de Vogelwerkgroep KNNV Groningen.

Deelnemers: 7. Gebied: Sassenhein en Quintusbos.



Het is een prachtige ochtend. De zon schijnt volop aan een wolkeloze hemel. Wel is het een beetje heilig. De afgelopen nacht heeft het behoorlijk gevoren en het is koud. De weilanden zijn wit berijpt en hier en daar ligt een laagje ijs op het water.

We lopen langs de visplas naar de snelweg. Over het fietspad langs de snelweg naar het witte bruggetje over de Drentse A. Dan over het dijkje daarlangs richting Quintusbos. In het bos langs de restanten van de voormalige eendenkooi en vervolgens langs de Kooiweg en de Lutsborgsweg terug naar het paviljoen van Sassenhein waar we, onder het genot van koffie, warme chocolademelk en bijbehorende versnaperingen, nog gezellig napraten.

Waargenomen soorten:

Mus	Vink	Roodborst	Winterkoning
Koolmees	Pimpelmees	Staartmees	Sijs
Goudhaantje	Merel	Koperwiek	Boomkruiper
Boomklever	Spreeuw	Zwarte kraai	Houtduif
Kievit	Vlaamse gaai	Buizerd	Grote bonte specht
Waterhoen	Meerkoet	Slobeend	Smient
Krakeend	Wilde eend	Kuifeend	Grote zilverreiger
Blauwe reiger	Kokmeeuw	Zilvermeeuw	Grote Canadese gans
Kolgans	Grauwe gans	Nijlgans	Wilde zwaan
IJsvogel			Met dank aan Bouke

Dinsdag 6 december 2016 : Lezing van de Natuurfotowerkgroep

Een kleine groep geïnteresseerden en wg.leden nemen kennis van de doelen (door leren van andere wg.leden, tips over fotowebsites en fotobladen en het maken van foto's voor lezingen), fototechnieken en camera's en na de pauze een compilatie van foto's die tijdens de 12 practica gemaakt zijn.

Rients geeft een duidelijke uitleg over de bouw en de mogelijkheden van de spiegelreflexcamera, de compactcamera en de foto-smartphone. Alle onderdelen komen aan bod met fotovoorbeelden van de technische uitleg. Uitgebreid gaat hij in op vragen en opmerkingen. In de pauze worden meer tips uitgewisseld en camera's bekeken.

Na de pauze laat GeertJan in foto's, die tijdens de practica gemaakt zijn, zien hoe je de theorie in de praktijk kan toepassen.

Tot slot geeft Rients aan dat de technieklesing beschikbaar is voor geïnteresseerden.

Als illustratie van het werk van de Natuurfotowerkgroep heeft U bij de herinnering voor o.a. deze lezing digitaal onze Kalender 2017 ontvangen.

Zaterdag 10 december 2016: Friescheveen met de Vogelwerkgroep.



Vogelkijkhut Friescheveen



Grauwe – en kolganzen polder Lappenvoort G.J.

Druilerig, donkerig is het als de 10 deelnemers elkaar ontmoeten op de P bij 't Friescheveen. Aan de andere kant van het dijke scharrelen kolganzen en er boven vliegt een aalscholver door een grijs waas. Wellicht dezelfde, die we iets verder bovenin een els de veren zien drogen(?) in de miezerregen. Mezen begeleiden ons als we afdalen naar de plas en ook de roodborst laat zich horen. Op de plas is het vanuit deze hoek erg stil en grijs maar sijsjes en staartmezen vergoeden veel. We horen een waterral knorrig schreeuwen. Onder een omgewaaide boom ligt een mooi palet oud blik, overblijfsel van vroegere vuilstort en daarom heet dit deel ook Het Blik. Een ander overblijfsel daarvan is de prachtframboos, die we in het voorjaar vaak zien bloeien. Vanuit de hut zien we wilde -, kuif-, slob- en krakeenden. Over de dijk van het sterk verruigde poldertje vliegt een sperwer laag de bosschages in en laten grauwe – en kolganzen zich goed zien in polder Lappenvoort. En een buizerd zweeft er tussen de kale bomen. De beloofde ijsvogels zagen we pas na de koffie in enkelvoud en in glas in lood binnen bij de familie Dubois.

Waarnemingen:

Kolgans	Kokmeeuw	Aalscholver	Blauwe reiger	Winterkoning
Grauwe gans	Grote zilverreiger	Merel	Wilde eend	Pimpelmees
Koolmees	Sijs	Vink	Roodborst	Goudhaan
Houtduif	Waterral	Staartmees	Vlaamse gaai	Nijlgans
Kuifeend	Slobeend	Smient	Krakeend	Sperwer
Buizerd	Knobbelzwaan	boomkruiper		G.J.

17 december 2017: Algemene excursie Natuurfotografie in Zeegse, door de werkgroep.

Als vervolg op de lezing van 06.12 om de tips in praktijk te brengen.

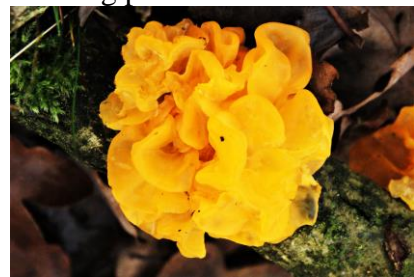
Met camera's ge- of bewapend bewegen we ons door Zeegser duinen. En brengen tips over ISO-waarden, macro-opnames, beeldopbouw in praktijk. Maar het belangrijkste blijft: KIJKEN. En er is veel te ontdekken: op de grond, op, in en onder de bomen en in de lucht. Prachtige formaties ganzen vliegen over, maar te hoog voor een portretje. We buigen ons over (korst)mossen, heidelucifers,



beschimmelde en bedauwde hondendrollen(sic!) en verdwalen in een jeneverbessenstruweel.



Over de duinen komen we in het plassengebied en de moerassige oevers. Vreemde vormen van paddenstoelen leggen we digitaal vast, van een bizar uitgroeide berkenzwam langs een stijfzelzwam naar een prachtige oranje gele trilzwam is geen onaardig parcours.



Foto's: G.J.

Over de gageel heen zien we enkele eenden over het spiegelende water drijven en worden we keihard uitgelachen door een Groene specht. Neef Grote Bonte hadden we al eerder in de kijker. Het is fris en bewolkt met een flits van een zonnetje, maar veel te beleven. Dat gunnen we veel meer KNNV-ers met of zonder camera. G.J.